

**Implementatieplan Basiscursus Rampenbestrijding
en Crisisbeheersing nieuwe stijl**

Datum 10 februari 2010
Van Evert van de Pol
e.vd.pol@hollands-midden.nl

---

1. Doel van het document

Onderbouwing van een voorstel tot het borgen van de basiscursus rampenbestrijding en crisisbeheersing, bestaande uit een e-learning module en een klassikaal gedeelte. Onderliggend plan wordt besluitvormend voorgelegd aan de Veiligheidsdirectie Hollands Midden het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM). Tegelijkertijd kan dit plan aangeboden worden aan gemeenten en de drie operationele diensten om hen te informeren over de wijze waarop de basiscursus wordt aangeboden en beheerd.

2. Inleiding

In 2007 is, op initiatief van het cluster Midden Holland, door de Regionale Brandweer Hollands Midden (RBHM) gestart met het ontwikkelen van een module voor de basiscursus rampenbestrijding en crisisbeheersing op basis van e-learning. Dit traject is gestart om de basiscursus efficiënter en goedkoper aan te bieden. Het ontwikkeltraject is ingegaan in samenwerking met de hulpverleningsregio Twente en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). Samen zijn deze drie regio's een offertetraject ingegaan waarbij STOAS als beste leverancier uit de bus is gekomen. Samen met STOAS is vervolgens gewerkt aan de ontwikkeling van een module voor de basiscursus door middel van e-learning. Vanuit de VRHM hebben achtereenvolgens Viola van Baardwijk (RBHM) en Marcel van Dokkum (Cluster Midden-Holland) meegewerkt aan de totstandkoming van de module. Eind 2009 is het ontwikkeltraject afgerond en kan de module geïmplementeerd worden, onder gelijktijdige overdracht van het modulebeheer naar het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (BGC).

Tijdens het ontwikkeltraject van de e-learning module is vanuit de MOV'ers de wens naar voren gebracht om naast de e-learning module een klassikaal gedeelte te organiseren van ongeveer een dagdeel. Dit heeft geresulteerd in de basiscursus nieuwe stijl. De basiscursus nieuwe stijl bestaat uit twee delen: de e-learning module en het klassikale gedeelte. Onderliggend plan gaat in op de implementatie van deze basiscursus nieuwe stijl. Wat verder nieuw is, is de opfrisvariant van de basiscursus dat enkel bestaat uit het doorlopen van de e-learning module.

Het implementatieplan van de basiscursus nieuwe stijl is als volgt opgezet. In paragraaf 3 wordt het doel en de doelgroep van de basiscursus benoemd. Paragraaf 4 en 5 gaan achtereenvolgens in op de twee onderdelen van de basiscursus nieuwe stijl; respectievelijk de e-learning module en het klassikale gedeelte. Paragraaf 6 beschrijft de opfrisvariant van de basiscursus nieuwe stijl. In paragraaf 7 worden de financiën behandeld.

3. Doel en doelgroep*3.1 doel basiscursus nieuwe stijl*

Het doel van de ontwikkelde basiscursus nieuwe stijl is om op een aantrekkelijke, effectieve en efficiënte manier (nieuwe) medewerkers in de rampenbestrijding en crisisbeheersing basiskennis aan te leren. Daarbij moet gelden dat iedere medewerker met een rol in de rampenbestrijding en crisisbeheersing deze basiscursus moet doorlopen, voordat hij of zij aan de slag kan met verdiepingscursussen of trainingen. Een tweede doel is om de kennis op peil te houden door middel van de opfrisvariant.

3.2 doelgroep basiscursus nieuwe stijl

De basiscursus nieuwe stijl is bedoeld voor iedereen die een rol heeft in de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het aantal cursisten zal daarbij voornamelijk uit de gemeenten komen, omdat zij een groot aantal medewerkers hebben in de rampenbestrijdingsorganisatie, te maken hebben met een groter verloop en de rampenbestrijding en crisisbeheersing voor het overgrote deel geen 'core business' is. Daarnaast kunnen ook nieuwe medewerkers (of medewerkers waarvoor het onderwerp

crisisbeheersing nieuw is) van de politie, brandweer en GHOR deze basiscursus doorlopen, omdat het brede palet van crisisbeheersing aan bod komt. Ook voor externe partners als waterschappen, defensie, milieudiensten etc. kan deze basiscursus aantrekkelijk zijn om een goede basiskennis te krijgen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

4. E-learning

4.1 Inhoud e-learning

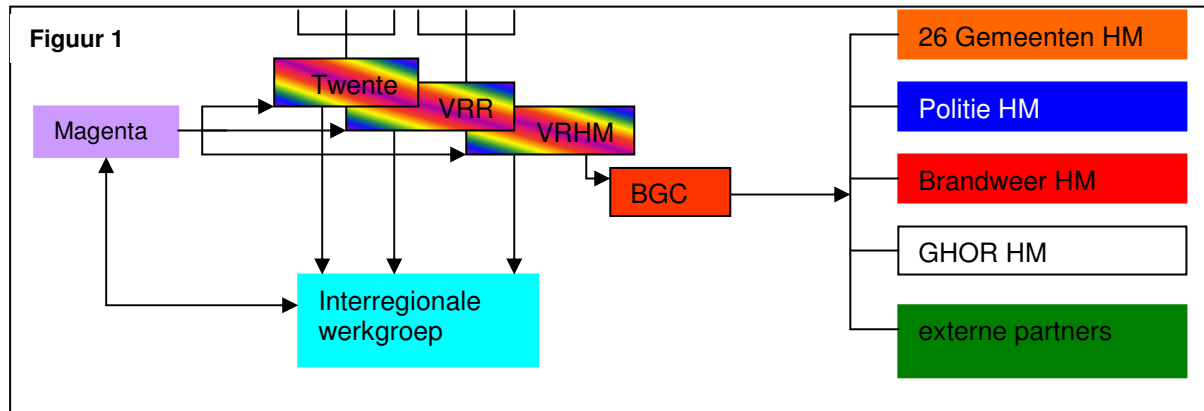
De e-learning module is een digitaal platform waarbij de basiskennis omtrent rampenbestrijding en crisisbeheersing aan bod komt. De module is ontwikkeld op basis van het Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding (min. BZK) en bestaat uit de onderdelen: theorie, praktijk en een toets. Het theoriegedeelte bevat de volgende inhoudsopgave:

1. Welkom	6. Organisatie
2. Crisisbeheersing	7. Ramptypen
3. Wettelijk en organisatorisch kader	8. Rampbestrijdingsprocessen
4. Veiligheidsketen	9. Partners in Crisisbeheersing.
5. Op- en afschaling	

In het theoriegedeelte worden tekstblokken afgewisseld met vragen en kleine oefeningen. Het praktijkonderdeel bestaat uit drie cases, met bijbehorende vragen. Als laatste bestaat de module uit een toets met 10 tot 15 vragen die betrekking hebben op de theoriemodule. Naast deze onderdelen beschikt de module ook over een bibliotheek met een aantal naslagwerken. De module wordt aangeboden in een 'webbased' omgeving. Het doorlopen van de module kost ongeveer drie uur.

4.2 Organisatie

Om het geheel aan organisatie lijnen duidelijk weer te geven vindt u in figuur 1 een overzicht van de betrokken stakeholders en organisatie lijnen. Dit figuur wordt in de daaropvolgende (sub)paragrafen uitgewerkt. In eerste instantie wordt ingegaan op de interregionale borging. In de tweede plaats wordt beschreven hoe de implementatie in Hollands Midden verloopt.

4.2.1 Interregionale borging

De gebruikers van de module zijn de veiligheidsregio's Hollands Midden en Rotterdam-Rijnmond en de Hulpverleningsdienst Regio Twente. Bij deze veiligheidsregio's zit de inhoudelijke expertise. Het inhoudelijke beheer en de doorontwikkeling van de module moet dan ook vanuit deze regio's komen. Met het inhoudelijke beheer wordt bedoeld de noodzakelijke aanpassing naar aanleiding van veranderende wet- en regelgeving, veranderingen in structuren en processen in de veiligheidsregio en het actueel houden van de bibliotheek in de module. Met doorontwikkeling wordt bedoeld op eventuele mogelijkheden om deze module uit te breiden of de technische aspecten te combineren met andere ontwikkelingen uit de regio. Vanuit de drie betrokken veiligheidsregio's wordt daarom per veiligheidsregio één persoon afgevaardigd in de interregionale werkgroep e-learning. Vanuit de VRHM is dit iemand van het BGC, omdat het overgrote deel van de afnemers uit de medewerkers van gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie zal bestaan. Het functionele beheer komt dus bij de veiligheidsregio's te liggen. De interregionale werkgroep zal minimaal vier keer per jaar bij elkaar komen.

De verwachting is dat in de loop van 2010 de vraag uit andere veiligheidsregio's komt om gebruik te mogen maken van de e-learning module. In de interregionale werkgroep is besloten om in 2010 de module nog niet open te stellen voor andere regio's. Reden hiervoor is dat de werkgroep de module eerst uitgebreid wil testen en verbeteren, zodat een kwalitatief goed product neergezet wordt. Daarnaast worden in 2010 de mogelijkheden onderzocht op welke wijze meerdere regio's kunnen aansluiten en waar het beheer definitief ondergebracht gaat worden.

4.2.2 Implementatie Hollands Midden

Binnen de VRHM komt het beheer en de organisatie van de module te liggen bij het BGC. Het BGC zet het aanbod voor deze module uit naar de 26 gemeenten in Hollands Midden, de Politie Hollands Midden, de Brandweer Hollands Midden, de GHOR Hollands Midden en andere externe partners van de VRHM. De contactpersonen van de verschillende kolommen melden cursisten aan bij het BGC. Het BGC stelt vervolgens de module beschikbaar voor de cursisten en nodigt ze uit om de module te doorlopen. Dit gebeurt door middel van een 'webbased' omgeving waarin de module aangeboden wordt. De functioneel beheerder moet hiervoor een training volgen.

Om de gehele e-learning module te doorlopen zijn cursisten ongeveer drie uur kwijt. Aangezien de cursisten dit echter overal en ten allen tijde kunnen doen ontstaat meer flexibiliteit dan wanneer zij aanwezig dienen te zijn op locatie. Het succesvol doorlopen van deze module is een toegangseis voor het klassikale gedeelte.

4.2.3 'webbased' omgeving

Door de leverancier van de module STOAS is een digitale omgeving aangeboden waarin de e-learning module wordt aangeboden. Door de regio's Twente en Rotterdam-Rijnmond is de keuze gemaakt om niet van deze omgeving gebruik te maken, maar de module onder te brengen bij Magenta MultiMedia B.V. (aanbieder van Veiligheidspaspoort.nl). De reden hiervoor is dat zij al gebruiken maken van de diensten van Veiligheidspaspoort.nl voor hun activiteiten op het gebied van opleiden, trainen en oefenen (OTO). Door het BGC is gekozen om deze ontwikkeling te volgen en ook de overstap te maken naar Veiligheidspaspoort. Doorslaggevende redenen zijn geweest: (1) uniformiteit en samenwerking met de regio's Twente en Rotterdam, (2) de (geringe) lagere kosten en (3) de mogelijkheid om zelf tekstuele wijzigingen door te voeren in de module.

5. Klassikale gedeelte

Het klassikale gedeelte zal op locatie (een gemeentehuis) plaatsvinden, maar kan door het gebruik van de e-learning module teruggebracht worden tot een dagdeel. Voor deze opzet is gekozen omdat aangegeven werd dat de interactie, het leren kennen van elkaar en de gezamenlijke analyse van casussen minstens zo'n groot leereffect heeft als de kennis uit de e-learning module. Vanwege het 'elkaar leren kennen' wordt het klassikale gedeelte zo multidisciplinair mogelijk ontwikkeld. Het klassikale gedeelte wordt zoveel mogelijk op clusterniveau georganiseerd in één van de gemeentehuizen. De opzet daarbij is als volgt:

1. kennismaken + beantwoorden vragen n.a.v. e-learning module
2. Gemeentelijk Processen (toelichting, verdieping en case)
3. Pauze
4. Multidisciplinaire Crisisbeheersing en Rampenbestrijding (Statements, Discussie en case)
5. Evaluatie en Afsluiting

Indien mogelijk en wenselijk wordt de basis cursus ook toegespitst op niveau: strategisch/tactisch en tactisch/operationeel. De insteek op dit moment is om het klassikale deel geheel in eigen beheer uit te voeren. In het multidisciplinaire jaarplan 2010 zijn hiervoor voor alle partners (met uitzondering van de gemeenten) uren beschikbaar gesteld. Een verdere beschrijving en voorwaarden zijn te vinden in de productcatalogus 2010.

6. Opfrisvariant

De opfrisvariant is voornamelijk bedoeld voor medewerkers in de rampenbestrijding en crisisbeheersing die niet dagelijks bezig zijn met deze werkzaamheden. Dit zullen vooral medewerkers van de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie zijn. Bekend is dat niet gebruikte kennis snel wegzakt. De e-learning module kan makkelijk ingezet worden om deze kennis weer op te halen.

Bovenstaande doelgroep zal de opfris cursus één keer in de 2 jaar verplicht moeten volgen. De opfris cursus bestaat uitsluitend uit het doorlopen van de e-learning module, dus zonder het klassikale gedeelte. Het BGC benadert de gemeenten en de verschillende kolommen en organiseert deze mogelijkheid.

7. Financiën

7.1 Kosten

Aan de basiscursus nieuwe stijl zijn voor Hollands Midden verschillende kosten verbonden. De incidentele ontwikkelkosten zijn, in tegenstelling tot een eerder genomen besluit, volledig gefinancierd uit het BGC budget. De structurele kosten bestaan uit directe kosten voor de e-learning module, het beheer en de doorontwikkeling van de module, organisatiekosten en ontwikkelkosten voor lesmateriaal. Dit betekent een structurele jaarlijkse kostenpost van ongeveer € 17.500,-

De capaciteitskosten die gemaakt worden door het BGC en de multidisciplinaire partners worden niet doorberekend. Er van uitgaande dat de basiscursus tien keer per jaar wordt gegeven, is dit een belasting voor de drie operationele diensten gezamenlijk van ongeveer 120 uur. Deze uren zijn beschikbaar gesteld op basis van het multidisciplinaire beleidsplan 2010-2013. Voor de gezamenlijke gemeenten is ongeveer 60 uur nodig, voor de aanwezigheid van één MOV'er als docent per keer (inclusief 2 uur voorbereiding).

7.2 Financiering

In het besluit van de Veiligheidsdirectie van 6 oktober 2008 is gekozen om de structurele financiering op basis van inwoneraantal door te berekenen aan de gemeenten en op basis van de inwoneraantal van de grootste gemeente gedeeld door drie aan de Brandweer, GHOR en Politie. Om een aantal redenen wordt geadviseerd hiervan af te zien. Ten eerste betalen gemeenten op deze wijze te allen tijde mee, ook al maken zij geen gebruik van deze basiscursus. Daarnaast bestaat de basiscursus nieuwe stijl niet meer alleen uit de e-learning module, maar ook een klassikaal gedeelte. De kosten hiervoor zijn in het voorgaande besluit niet meegenomen. Ten derde zijn ook de kosten voor de doorontwikkeling van de module en het ontwikkelen van lesmateriaal in het eerder genomen besluit niet meegenomen.

Om bovenstaande redenen wordt gekozen om voor de basiscursus een bedrag per deelnemer te vragen, alsmede een bedrag voor de opfrisvariant. Gemeenten (en andere partners) financieren op deze manier per cursist de basiscursus. Deze manier van financieren heeft een aantal voordelen:

1. Duidelijkheid in de kosten per cursist.
2. Het klassikale gedeelte wordt in één en dezelfde factuur meegenomen.
3. Per jaar wordt één rekening per gemeente verzonden op basis van het totaal aantal deelnemers.
4. Een bedrag kan gereserveerd worden voor het beheer en doorontwikkeling.
5. Gemeenten (MOV'ers) betalen rechtsstreek uit hun opleidingsbudget.

De prijs voor de basiscursus nieuwe stijl bestaande uit de e-learning module en het klassikale gedeelte is € 75,-. Voor het volgen van de opfrisvariant van de basiscursus wordt € 25,- in rekening gebracht. Bedragen zijn berekend op een gemiddeld aantal deelnemers per jaar van (op termijn) 200 deelnemers voor de volledige basiscursus en 100 deelnemers aan opfrisvariant.